

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. Referebatur etiam ad sedem apostolicam de causis dubiæ disciplinæ.
Ratio hujus instituti proponitur, petita ex necessitate communionis cum
Ecclesia Romana. Relatio & consultatio promiscuè ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

episcopatus & tota auctoritas nominis hujus emer-
sit. Quem sequentes, tam mala jam damnare
novimus quam probare laudanda, vel id verò
quod patrum instituta sacerdotali officio custo-
dientes, non censetis esse calcanda; quod illi non
humana, sed divina decrevere sententia; ut
quidquid quamvis de disjunctis remotisque pro-
vinciis ageretur, non prius ducerent finiendum,
nisi ad hujus sedis notitiam perveniret, ut
tota hujus auctoritate justa que fuerit pronun-
tiatio firmaretur. Clausula illa generalis,
QUIDQUID, coërceri debet ad materiam
qua de agitur, juxta vulgatam juris defini-
tionem. Atque adeo restringenda est ad cau-
sas fidei, ut docet Innocentius ipse in epi-
stola ad Concilium Milevitanum: *Præsertim*,
inquit, *quoties fidei ratio ventilatur. Quare*
rectè Gelasius Papa in communitorio ad
Fauftum scripsit principalem auctoritatem,
licet non totam, deberi juxta canones se-
di apostolicæ in causa fidei: *Quantum ad re-*
ligionem pertinet, non nisi apostolicæ sedi, juxta
canones, debetur summa judicij totius. Extat
autem in Codice Iustiniano relatio in cau-
sa fidei à Iustiniano Augusto facta ad Ioan-
nem secundum Pontificem Romanum.

L. Inter clarat.
C. De sum. Trin.

CAPVT XIII.

Synopsis.

I. Referebatur etiam ad sedem apostolicam de
causis dubia disciplina. Ratio hujus institui proponi-
tur, petita ex necessitate communionis cum Ecclesia
Romana. Relatio & consultatio promiscuè accipiuntur.
Probatum multis auctoritatibus.

II. Relationes itaque & consultationes ad apo-
stolicam sedem mittebantur in capitibus dubia disci-
plina. Quod ostenditur exemplo Himerij Episcopi
Tarraconensis; qui Siricium Papam interrogavit de
quindecim capitibus disciplina, qua magni momenti
erant.

III. Probatum etiam ex Innocentio primo, qui
morem illum arcessit ab institutione majorum.

IV. Ea autem mens fuit Romanis Pontificibus,
quum consultationibus provincialium respondebant,
non ut novas leges præscriberent, sed ut eos revocarent
ad observationem canonum & antiqua traditionis.
Probatum ex eodem Innocentio, & Leone primo.

V. Episcopi adstricti erant ad observationem ha-
rum responsionum, quod decisiones essent ex canonibus
aut ex traditione petite. Quare Siricius epistolam
suam ad Himerium significari iubet omnibus Episco-
pis Hispaniarum.

VI. Locus ex epistola Innocentij ad Victricium
Roithomagensem explicatus. Synodus illic memorata,
non est Sardicensis, sed Nicæna. Sardicensis enim nihil
statuit de relationibus ad Summum Pontificem mitten-
dis in causa fidei.

VII. Canonibus tamen Nicænis modum quen-
dam præscribit Innocentius; qui petitus est ex cano-
ne sexto ejusdem Concilij Nicæni. Explicatur locus

Innocentij contra pravas aliorum interpretationes,
qui de depositionibus Episcoporum tantum heic agi
existimant, quod majores cause ad apostolicam selem
referri heic iubeantur.

VIII. Quæ sint cause majores. Præcis illis tem-
poribus depositiones Episcoporum non referebantur in-
ter causas majores, id quod manifestum est, & pro-
batur variis auctoritatibus. Majores cause, id est, dif-
ficiles questiones, ex Pelagio secundo Papa.

IX. Cause simplicium Presbyterorum ad sedem
apostolicam referebantur quando de fide agebatur.
Probatum multis exemplis. Ergo cause quoque Presby-
terorum possunt esse majores.

X. Existimat tamen Hincmarus Innocentium al-
ludere ad Concilium Sardicense, tamen si solus Ni-
cæni mentionem faciat. Relationem autem ad eum ca-
sum coërcet, si Episcopi appellaverint. Refellit
Hincmarus multiplicibus argumentis. Siricius & In-
nocentius nullos canones, præter Nicænos, in aucto-
ritatem receperunt. Nullos enim alios canones tunc
admittebat Ecclesia Romana.

I. PRÆTER causas quæ ad fidem per-
tinebant, relationes etiam fiebant ad
sedem apostolicam in causis dubiis disci-
plinæ canonicæ. Ea quippe tempestate Roma-
na Ecclesia ac cetera Occidentis nulla alia
lege tenebantur quam Nicænis canonibus
& more majorum; quarum institutionum
auctoritas sanctius observabatur in Ecclesia
Romana, ubi quoque apertior erat earum
sententia. Quare cum provinciis Occiden-
tis ea necessitas incumbere ut capiti suo
consentire deberent tam in capitibus disci-
plinæ quam fidei, relationes ea de causa suas
ac consultationes ad apostolicam sedem mit-
tebant. Consultationes voco, quòd hæc duo
vocabula promiscuè accipiantur in Digestis,
Codice Theodosiano, & Iustiniano. Quo
exemplo scriptores quoque ecclesiastici pro-
miscuè his vocibus usi sunt. Inde factum ut
Hieronymus in epistola ad Ageruchiam, de
se loquens, dicat se apud Damasum operam
dedisse ut *Orientis atque Occidentis synodici*
consultationibus responderet. Et Innocentius
primus ad Concilium Milevitanum scribens,
hujuscemodi relationes, *Consulta* vocat; ac
testatur eam fuisse unam ex occupationibus
ordinariis apostolicæ sedis ut hujuscemodi:
consultationibus responderet: *Inter ceteras*
Ecclesie Romanae curas & apostolicæ sedis occu-
pationes, quibus diversorum consulta fidei ac
medica disceptatione tractamus. Si quis tamen
argumentum requirat manifestius ad pro-
bandum voces relationis & consultationis
promiscuè accipi consuevisse, proferenda
sunt verba Siricij Papæ in epistola ad Hime-
rium Episcopum Tarraconensem in Hispani-
a citeriori. *Directa*, inquit, *ad decessorem na-*
strum sanctæ recordationis Damasum sanctitatis
tue relatio me jam in sede ipsius constitutam
invenit: quam cum in conventu fratrum sollicit-

tius legeremus &c. Infrà: Ad singula consulta-
tioni tue responsum competens non negamus. In
libris quoque juris civilis hæ voces promiscuè
etiam accipiuntur.

II. Adnotavi supra, mitti solitas ad se-
dem apostolicam relationes sive consulta-
tiones in capitibus dubiæ disciplinæ. Hujus
rei exemplum extat in consultatione Hime-
rij Tarraconensis Metropolitanæ ad Siricium
Papam missa, qua eum interrogavit de quin-
decim capitibus disciplinæ, quæ magni mo-
menti erant, de baptismo nimirum, pœni-
tentia, Clericis, eorumque cœlibatu, ac de
monachis. Siricius verò, præcæ ætatis Pon-
tiffex, qui anno cccclxxxv. & deinceps
sedebat, consultationem illam profectam esse
pronuntiat ex mero jure obsequij quod
sedi apostolicæ debetur. Sic enim scribit in
calce epistolæ ad Himerium: *Ad singulas cau-
sas de quibus ad Romanam Ecclesiam, utpote ad
caput sui corporis, retulisti, sufficientia, quantum
opinor, responsa reddidimus.*

III. Earum consultationum usus in du-
biis disciplinæ causis, disertis verbis expres-
sus habetur in epistolis Innocentij primi, qui
eum arcessit ab institutione majorum in epi-
stola ad Felicem Episcopum Nucernianum.
*Mirari non possumus, inquit, dilectionem tuam
sequi instituta majorum, omniæque que possunt
aliquam recipere dubitationem ad nos quasi ad ca-
put atque ad apicem episcopatus referre; ut con-
sulta videlicet sedes apostolica ex ipsis rebus du-
biis certum aliquid faciendum pronuntiet.* Ex-
cipi posset Felicem illum Episcopum Nuce-
rianum pertinuisse ad Diœcesim Romanam,
quòd Nucerniana civitas esset in provincia
Capuana. Itaque rei hujus probatio aliunde
petenda est. Eam autem valde illustrem ex-
hibet altera ejusdem Innocentij epistola
data ad Exuperium Episcopum Tolosa-
num, à quo consultus fuerat Innocentius.
*Et quidem dilectio tua, inquit, institutum se-
quuta prudentium, ad sedem apostolicam referre
maluit quid de rebus dubiis custodire deberet,
potius quam usurpatione præsumpta que sibi vi-
derentur de singulis obtinere.*

IV. Verùm illustriora hujus moris exem-
pla petenda sunt primùm ex epistola Inno-
centij ad universos Episcopos Macedoniæ,
in qua missæ ab eis relationi de dubiis disci-
plinæ responderet: *Ad quam, id est, sedem
apostolicam, relatio quasi ad caput Ecclesiarum
missa currebat.* Tum ex ejusdem epistola ad
Victricium Episcopum Rothomagensem,
qua ejus consultationi responderet. Ex ea au-
tem colligitur regula valde illustris, eam
nimirum Romanis Episcopis mentem non
fuisse, quum responsa dabant post consul-
tationes, ut novas leges his responsis præ-

scriberent, aut nova statuta inveherent, sed
tantùm ut Christianorum mentes revoca-
rent ad observationem canonum & antiquæ
traditionis. *Non quòd, ait Innocentius, nostra
præcepta aliqua imperentur, sed ea que per de-
sediæ aliquorum neglecta sunt, ab omnibus
observari cupiamus, que tamen apostolica &
patrum constitutione sunt constituta.* Ex eo
porrò fonte manat quod Leo primus ali-
cubi scribit, decreta sua ac decessorum suo-
rum ex canonum disciplina esse petita.
*De canonum, inquit, sunt promulgata disci-
plinis.*

V. Responsa tamen illa non ita acci-
pienda sunt ac si simplicis tantùm consilij
vicem subirent, sed velut decisiones ex ca-
nonibus aut ex traditione petitæ, ad quarum
observationem Episcopi erant adstricti. Eam
ob causam Siricius Himerio mandat ut res-
ponsa sua deferri curet ad Episcopos provin-
ciæ Tarraconensis, itémque ad eos qui
in reliquis quatuor Hispaniarum provinciis
morabantur, in Carthaginensi nimirum,
quæ nunc Toletana dicitur, Bætica sive
Andalusia, Lusitania, & Gallæcia. *Nunc
fraternitatis tue animum, inquit Siricius,
ad servandos canones & tenenda decretalia
constituta magis ac magis incitamus, ut hæc
quæ ad tua consulta rescripsimus, in omnium
cœpiscoporum nostrorum perferri facias notio-
nem.*

VI. In eadem epistola Innocentij ad
Victricium extat illius Pontificis per scriptum
desiderium quoad causas Episcoporum, sed
iis verbis quæ molestos hæcenus habuerunt
eruditos. Contendebat quippe Innocen-
tius majores causas esse referendas ad se-
dem apostolicam post judicium Episcopo-
rum uniuscujusque provinciæ, juxta syno-
di constitutum & vetustam consuetudi-
nem. *Si autem, inquit, majores cause in
medium fuerint devolute, ad sedem apostoli-
cam, sicut synodus statuit, & vetus consue-
tudo exigit, post judicium episcopale referat-
tur.* Ex epistola porrò Innocentij ad Con-
cilium Milevitanum, in qua contendit jus
relationis in materia fidei ad sedem apo-
stolicam pertinere juxta canones, & ex
hoc epistolæ ad Victricium loco, qui syno-
do tribuit auctoritatem referendi de
causis majoribus, ex his inquam locis col-
ligitur hæc agi de causis dubiis fidei &
disciplinæ, non autem simpliciter de de-
positionibus Episcoporum, aut in univer-
sum de omnibus causis, ut vulgo putant.
Synodus verò cujus hoc loco mentio-
nem facit Innocentius, & canones in epi-
stola ad Milevitanum Concilium lauda-
ti, omnino sunt alij præter Sardicenses.

Innoc. in ep. ad
Victric. c. 1.